T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/792
KARAR NO : 2019/836
KARAR TR: 23.12.2019

ÖZET : 4250 sayılı Kanunun 6/3 maddesi gereğince davacıya uygulanan İdari Para Cezasının, Bandırma 3. Asliye Ceza Mahkemesinin vermiş olduğu beraat kararı ile konusuz kaldığı ve haksız ödeme yapıldığı iddiasıyla yapılan ödemenin iadesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : F.B.
Vekili : Av. M.Ü.
Davalı : Bandırma Kaymakamlığı

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkili hakkında 4250 sayılı Kanunun 6.maddesinin 3. fıkrası uyarınca 17/01/2014 tarih, 22 defter sıra no ile 10.000-TL idari para cezası verildiği ve işlenen suç nedeniyle Bandırma l. Sulh Ceza Mahkemesinde E:2014/95 esas no'su ile ceza davası açıldığı, davacı tarafından idari para cezasına karşı Bandırma 2.Sulh Ceza Mahkemesine 2014/42 D.İş sayısı itiraz edildiği, yapılan itirazın aynı Mahkemece reddedilip kesinleştiği, ceza davasında ise davacı hakkında 3.000.00-TL adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, karara karşı yapılan temyiz neticesinde Yargıtay 20.Ceza Dairesinin E:2017/881, K:2017/4399 sayılı kararıyla Bandırma l.Sulh Ceza Mahkemesi kararının bozularak davacı hakkında beraat kararı verildiği ve verilen kararın kesinleştiği, kesinleşmiş Ceza Mahkemesi kararı nedeniyle idari para cezasının da konusuz kaldığından bahisle davacı tarafından Bandırma Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 17/01/2014 tarih ve 22 defter sıra no lu idari yaptırım kararına istinaden 10.000,00-TL idari para cezasının konusuz kalması nedeniyle 10.000.00-TL'nin ödeme tarihlerine göre işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BALIKESİR İDARE MAHKEMESİ 6.6.2018 gün ve E:2018/878, K:2018/843 sayı ile, davanın, daha önce Balıkesir 2.Sulh Ceza Mahkemesinin 2014/42 D.İş sayılı dosyasında bakılmış olan ve kesinleşen idari para cezasının iptali ve bu cezadan kaynaklanan zararın tazmini isteminin adli yargıda görülen davanın devamı niteliğinde, aslına bağlı bir talep olması nedeniyle adli yargı mercii tarafından değerlendirilmesi gerektiği, bu aşamada kesinleşen idari para cezasının yeni bir idari işlem olarak kabulüne hukuken imkan bulunmadığı sonucuna varıldığından, işbu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

BANDIRMA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 17.1.2019 gün ve E:2018/356, K:2019/20 sayı ile,davanın 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b bendindeki şartı taşımadığından usulden reddine karar vermek gerektiği gerekçesiyle, dava dilekçesinin yargı yolu caiz olmaması sebebiyle reddi ile, mahkemelerinin görevsizliğine, Balıkesir İdare Mahkemelerinin görevli olduğuna, idare mahkemesi ile mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğundan karar kesinleştikten sonra olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan23.12.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idare mahkemesince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, " Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir. " hükmüne göre,idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fikra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki,başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, Bandırma 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvuru, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4250 sayılı Kanunun 6/3 maddesi gereğince 25.10.2013 tarih ve 568 defter no ile uygulanan İdari Para Cezasının, Bandırma 3. Asliye Ceza Mahkemesinin 14.12.2017 tarih ve 2017/1148 karar no ile vermiş olduğu beraat kararı ile konusuz kaldığı ve haksız ödeme yapıldığı iddiasıyla yapılan ödemenin iadesi istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden davacının 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 6/3 maddesi hükmü uyarınca, onsekiz yaşını doldurmamış kişilere alkollü içki sattığı nedeniyle, aynı Kanunun "Cezalar" başlıklı 7. Maddesinin b bendi uyarınca onbin Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırıldığı; ayrıca aynı madde uyarınca çocuğun sağlığının tehlikeye sokulduğu nedeniyle davacı hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Sağlık için tehlikeli madde temini" başlıklı 194 üncü maddesi uyarınca kamu davası açıldığı; davacının 10.000,00-TL İdari Para Cezasının iptali istemiyle açtığı davada, Bandırma 2. Sulh Ceza Mahkemesinin 17.3.2014 gün ve Değişik İş No: 2014/42 sayısıyla başvurunun reddine karar verdiği, bu karara yapılan itiraza Bandırma 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 3.4.2014 gün ve Değişik İş No:2014/178 sayı ile itirazın reddine kesin olarak karar verdiği; "Sağlık İçin Tehlikeli Madde Temin Etme" suçundan davacı hakkında kamu davası açıldığı ve Bandırma 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 28.3.2014 gün ve E:2014/95, K:2014/264 C.Savcılığı Esas No:2014/204 sayılı kararı ile, Sanığın sağlık için tehlikeli madde temini suçunu işlediği sübut bulmakla, TCK'nun 61.maddesi uyarınca suçun işleniş biçimi göz önüne alınarak taktirenTCK 194/1 maddesi gereğince 6 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA, Sanığın yargılama esnasındaki saygılı tutum ve davranışları sanık lehine takdiri indirim nedeni kabul edilerek TCK m.62/1 gereğince cezasından 1/6 indirim yapılarak sanığın 5 AY HAPİS CEZASIYLA CEZALANDIRILMASINA, Sanık hakkında koşulları oluşmadığından başkaca kanuni ve takdiri artırım ve indirime yer olmadığına, Hükmedilen kısa süreli hapis cezasının, sanığın sosyal ve ekonomik durumu ve suçun işleniş özelliklerine göre, 5237 Sayılı TCK'nun 50/1-a bendi gereğince, bir günü 5237 sayılı TCK'nun 52/2. fikrası gereğince ekonomik durumu ve dosya kapsamında şahsi haline ilişkin diğer bilgilere göre takdiren 20,00.TL üzerinden adli para cezasına çevrilerek sanığın SONUÇ OLARAK 3000,00.TL ADLİ PARA CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA, Sanığın ekonomik ve sosyal durumu göz önünde bulundurularak, 5237 Sayılı TCK'nun 52/4. fikrası gereğince adli para cezasının takdiren PEŞ PEŞE HER AY BİR TAKSİDİ ÖDENMEK ÜZERE 24 EŞİT TAKSİTTE ÖDENMESİNE, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi halinde tamamının tahsil edilmesine ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceğinin sanığa ihtarına (ihtarat yapıldı), Sanığın getirtilen adli sicil kaydından daha önce kasıtlı suçtan dolayı sabıkasının bulunduğu, sanığın kişilik özellikleri dikkate alındığında mahkemelerince, sanığın yeniden suç işlemeyeceği yönünde kanaat hasıl olmadığından sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına takdiren YER OLMADIĞINA, Sanığa verilen ceza adli para cezası olduğundan erteleme ancak hapis cezası için olanaklı olduğundan sanığa verilen cezasının 5237 sayılı TCK nun 51/1. maddesi uyarınca ertelenmesine yer olmadığına karar verildiği; bu kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 20. Ceza Dairesinin 12.9.2017 gün ve E:2017/881, K:2017/4399 sayılı kararı ile bozulduğu; Bandırma 3. Asliye Ceza Mahkemesi 14.12.2017 gün ve E:2017/629, K:2017/1148 sayılı kararı ile bozma kararına uyarak, sanık hakkında sağlık için tehlikeli madde temin etme suçundan 5237 sayılı TCK'nun 194/1 maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmış ise de, sanığın atılı suçu işlediğine dair soyut iddia dışında, her türlü şüpheden uzak, kesin, yeterli, inandırıcı delil elde edilemediğinden, yüklenen suçun sanık tarafından işlediğinin sabit olmaması nedeniyle sanığın CMK'nun 223/2-e bendi gereğince

beraatine karar verildiği ve bu kararın kesinleşmesi üzerine davacı vekilince, davacının ceza davasından beraat etmesi nedeniyle idari para cezasının konusuz kaldığı, dolayısıyla, 10.000,00-TL'nin iadesi talebiyle işbu davaların açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda açıklamaları yapıldığı üzere, daha önce Balıkesir 2.Sulh Ceza Mahkemesi nin 2014/42 D.İş sayılı dosyasında bakılmış olan ve kesinleşen idari para cezasının iptali ve bu cezadan kaynaklanan zararın tazmini isteminin adli yargıda görülen davanın devamı niteliğinde, aslına bağlı bir talep olması nedeniyle adli yargı mercii tarafından değerlendirilmesi gerektiği, bu aşamada kesinleşen idari para cezasının yeni bir idari işlem olarak kabulüne hukuken imkan bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, aynı maddi olay nedeniyle davacı hakkında verilmiş olan İdari Para Cezası ve kamu davalarının adli yargı yerlerince görülüp, karara bağlandığı ve tüm bu davalar neticesinde davacı hakkında verilmiş olan idari para cezasının hukuka aykırı olarak verilmiş olduğu iddiasıyla 10.000,00-TL'nin iadesi istemiyle açılan işbu davanın da görüm ve çözümünün yine adli yargı yerinin görevinde olması gerektiği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, adli yargının görevli olduğuna, Bandırma 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19. Madde kapsamında görülen başvurusunun reddi ile, 17.1.2019 gün ve E:2018/356, K:2019/20 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bandırma 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19. Madde kapsamında görülen BAŞVURUSUNUN REDDİ ile, 17.1.2019 gün ve E:2018/356, K:2019/20 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 23.12.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN